

Uzbekiston Respublikasi maktabgacha
va maktab ta'limi vazirligi
_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi
_____ maktabgacha va
maktab ta'limi ta'limi tasarrufidagi
_____ maktabgacha ta'lim tashkiloti
_____ o'rta guruh boshqaruvchisi
_____ ning
“Ilk qadam” davlat o'quv darsligi uchinchilari uchun
nashri aniq
“Fasllar va ob-havo hodisalari: ularning
aylanishini o'rganish” mavzusida tashkillangan

FAOLIYAT ISHLANMASI

Oktabr oyining 1-haftasi

veb-saytimiz: Zokirjon.com
*Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun
kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.*

Zokirjon Admin bilan
91-328-88-38 nomerga telegram orqali
bog'lanishingiz yoki telegramdan @jek567
izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.
Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida
javob beriladi.

O'rta guruhlariga oktabr oyi 1-hafta faoliyat
ishlanmani to'liq holda olish uchun telegramdan
yozing.

Telegram kanalimiz:

@maktabgacha_tt

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik
sharti bilan olishingiz mumkin.
Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin
insoningizga ham.
Internet veb-saytlarga joylamang.
Telegram orqali kanal va gruppalarga
tarqatmang.
OMONATGA HIYONAT
QILMANG.

Guruh: O'rta guruh

Oy mavzusi: "O'zbekiston ne'matlari va boyliklari"

Hafta mavzusi: "Fasllar va ob-havo hodisalari: Fasllarning aylanishini o'rganish"

Ta'limiy faoliyat maqsadlari:

Ta'limiy: bolalarga fasllar va ob-havo hodisalari, fasllarning aylanishi haqida tushunchalar berish, turli o'yinlar yordamida ular nutqini rivojlantirish;

Rivojlanish: tarbiyalanuvchilar nutqini o'stirish, ularni topqirlikka o'rgatish;

Tarbiyaviy: bolalarni jamoa bo'lib ishlash ko'nikmasini shakllantirish.

Kuzgi mavsum: sariq, yashil barglar, kuzgi meva va sabzavotlar.

Ta'limiy faoliyatning boshlanishi

Tarbiyachi: Assalomu alaykum, mening mehribon bolajonlarim! Bugun biz ta'limiy faoliyatimizda fasllar va ob-havo hodisalari, fasllarning aylanishi haqida gaplashamiz.

Bolajonlar, kuz qaysi fasl bo'lganini aytib beringiz?

Bolalar: - Yoz faslidadir, chunki issiq bo'ladi.

Tarbiyachi: - Barakuda qanday qat'iyotni monitorga qarating. Unda tengdoshingiz shoir Tursunbala qanday "Kuz" she'rini ifodali o'qiydi, biz esa birgalikda tinglaymiz.

KUZ

Tursunboy Adashboyev

Yana xazonrezgilik,

Bog'lar rangi siniqdi.

Dilda hokim ezgalik,

Anhorda suv tiniqdi.

Oq yaktakli bolalar

Taqdi yolg'iz aldoq.

Qushlar xonaga keladi.

Changizda yolg'iz aldoq.

Ufq esa loq'ib qoladi.

Daraxtlarda yolg'iz o'ldi.

Xayrlashib kuzda yolg'iz oltin tangalar...

Tarbiyachi: - “Zunbora, bugun sochar oltin tangalar” deganda shoir daraxtlardagi barglarga qo‘ng‘iladi. Bolalar, men bugun ertalab ataylab sizlar uchun ko‘p barg terib kelgandim. Changizning yonimga kelib, barglarning rangini aytib beradi?

1-bola: - Bu barg yashil rangda ekan.

Tarbiyachi: - Demak, bu barg endi sarg‘ayib barg‘ayadi.

2-bola: - Bu barg sariq rangda ekan.

Tarbiyachi: - Ha, bu barg sarg‘ayib yolg‘iz turgan kuzda bolajonlar, hamma barglar sekin-asta sarg‘ayadi va to‘kiladi. Bu vaqtda bolalar sariq, zarg‘aldoq va biroz qizargan holatda ham ko‘rishimiz mumkin. Bolalar, bolajonlar, ko‘p yillik daraxtlarning barglari nihollarning barglari bo‘ladi. Masalan, tok, anjir barglari yapaloq va katta. Tol, archa daraxtlarining barglari kichikroq bo‘ladi.

(Shu payt xonaga qushlar kirib keladi.)

Tarbiyachi: - Iya, bolalar, qarang, guruhimizga qushlar mehmon kelgandir.

Ularga nima deymiz?

Bolalar: - Assalomu alaykum.

Tarbiyachi: - Xush kelibsiz, qushlar. Nimadandir xavotirdasiz, balki sizni yordamimiz kerakdir?

1-qush: - Mana kuz boshlandi, kunlar soviyapti, barglar to‘kilyapti. Yomg‘ir hali tez-tez yog‘adigan bo‘lib qoldi. Biz issiq o‘Mkalarga uchib ketishimiz kerak. Har doim uchib kelganda bog‘changizdagi daraxtlarga qo‘nib sizlarni kuzatib turamiz. Judayam ziyrak va aqlli bolajonlarni ko‘rib havasimiz keladi. Shuning uchun uchib ketishdan oldin sizlar bilan xayrlashib ketaylik deb keldik.

Tarbiyachi: - Juda yaxshi qilibsizlar. Biz ham uchib ketganingizda sizlarni sogʻinib qolamiz. Qani, bolajonlar, qushlarga safar oldidan nima deyishimiz mumkin?

3-bola: - Manzilingizga sogʻ-omon uchib boring.

4-bola: - Parvozingiz bexatar boʻlsin.

5-bola: - Yana kelinglar, sizlarni kutamiz.

6-bola: - Sizlarni sogʻinamiz.

7-bola: - Yana koʻrishguncha.

8-bola: - Sizlar juda yaxshi koʻramiz.

9-bola: - Bahor kuting kelinglar.

10-bola: - Bahor kuting boʻlinglar.

Tarbiyachi: - Bolajonlarim. Qushlar, biz sizlarni yaxshi koʻramiz, bahor kelganda sizlarni bahor boshingizni intizorlik bilan kutamiz. Yaxshi boringlar. (Qushlar bolalardan xat yozib xonani lark etishadi, bolalar ularga qoʻl silkib qolishadi.)

Tarbiyachi: - Bolalar, endi sizlar bilan birgalikda barchangizni yerga oʻtkazamiz. Barchangiz oʻrningizdan turib, qoʻlingizni tepaga koʻtarib, barchangiz toʻkildi desam barmoqlaringizni qimirlatib yerga oʻtirib olasiz. Barchangiz toʻkildi desam, oʻrningizdan turasiz va qoʻllaringizni tepaga koʻtarib olasiz.

Tarbiyachi: - Bolalar, endi diqqatingizni yana monitorga qarating. U bolalarni nima qilishayapti?

Bolalar: - Bolalar barglarni yoqishyapti.

Tarbiyachi: - Bu ish toʻgʻrimi?

Bolalar: - Notoʻgʻri.

Tarbiyachi: - Bolalar, sargʻayib yerga tushgan barglarni yoqish mumkin emas. Sababi xazonda juda koʻp changlar yigʻiladi. Barglar yoqilganda chang zaharga aylanib havoda uchadi va atrofga tarqaladi. Gugurt oʻynagan bola kuyib qolishi, yongʻinda qolib ketishi mumkin. Shuning uchun biz nima qilmasligimiz kerak ekan?

Bolalar: - Xazonni yoqmasligimiz, gugurt o'ynamasligimiz kerak.

Tarbiyachi: - To'g'ri. Bolajonlar, kim biladi kuzda qaysi meva va sabzavotlar pishadi?

11-bola: - Dolana, anor, qovoq qishki qovun va tarvuzlar pishadi.

Tarbiyachi: - To'g'ri. Endi esa mana bu savollarga javob beringlar:

Kuz qaysi fasldan keyin keladi? Kuzda ob-havo qanday boladi?

Senga qaysi fasl yoqadi? Kuzda qanday o'zgarishlar sodir boladi?

Qurish va konstruksiyalash, matematika markazi

Pazl yig'ish: «Bu nima?»

Maqsad: bolalar chizma va o'z tasavvurlariga tayanib quradilar, murakkab shakllarni namoyish etadilar, shakl va hajmni biladilar, tartib bilan sanaydilar.

Kerakli materiallar: pazl, geometrik shakl, modul, «Oltin kuz» mavzusidagi rasmlar.

Faoliyatning bosqichlari

1. «Oltin kuz» mavzusida suhbat o'tkazish va muhokama qilish.
2. «Bu nima?» ta'limiy o'yini o'tkazish.
3. «Top, nechta?» (to'rtburchak, to'rtburchak) ta'limiy o'yin.
4. Qurish-yasash.
5. Bolalar ishlarini muhokama qilish va namoyish etirish.

Qo'shimcha: topishmoqlar aytish, kuz haqida badiiy adabiyotlar o'qish.

E'tiborga molik jihati: obrazli fikrlashni rivojlantirish, aqliy va amaliy faoliyat, o'ylashga xohish uyg'otish, o'z xohish istagi bo'yicha ijodiy va ijobiy natijalarni yaratish.

Syujetli-rolli o'yinlar va sahnalashtirish

Kuz fasliga mehmonga

Maqsad: bolalar kuz haqida tushunchaga ega bo'ladilar, kuzning tilla rang bo'lishini biladilar, tabiatdagi kuzning go'zalligini biladilar.

Kerakli jihoz va materiallar: kuz fasli haqida badiiy adabiyotlar, syujetli o'yinlar uchun atributlar.

Faoliyatning borishi:

1. Uyinni rejalashtirish.
2. «Yil fasllari», «O'zbekiston ne'matlari va boyliklari fasli» tomosha qilish.
3. «Qaysi daraxtdan barg tushdi?» ta'limiy o'yin.
4. Kuz barglaridan gerbariylar tayyorlash.
5. Kuz haqida topishmoqlar topish.

Qo'shimcha: tabiatni kuzatganligi haqida hikoya, «Oltin kuz», «Kuzning ajoyib ne'matlari» mavzusida hikoya tuzish.

E'tiborga molik jihati: mavsumip o'zgarishlpr - kun qisqa, tun esa uzun, kuz oylarini nomlarini bilish, bolalar lug'atni mavzuga oid so'zlar bilan boyitish.

«Yaxshi yomon» ta'limiy o'yi

Kuch mavzuga doyr topishmoq va **misollar.**

«Ortiqchasini top» ta'limiy o'yin.

6. Kuch haqida hikoya tuzish.

Qo'shimcha: tevarak-atrof haqidagi bilim va tasavvurlarni mustahkamlash, lug'at boyligini boyitib borish. Tarbiyachi kuzning belgilari haqidagi hikoyani o'qib (aytib) berishi mumkin.

E'tiborga molik jihati: kuz haqidagi topishmoqlarni to'g'ri aytish, tinglashni bilish, tabiatga mehr-muhabbatni uyg'otish.

Til va nutq markazi

Himid Olimjonning «Kuz» she'rini yod olish

Maqsad: bolalar she'rni yod oladilar, she'r muallifini biladilar.

Kerakli jihoz va materiallar:

H.Olimjon portreti

Faoliyatning borishi:

1. Kuz haqida hikoya aytishi.

2. She'rni ifodali o'qib (ovozli) yozuvni tinglash)

3. She'r muallifi, ma'muriy suhbat.

4. She'rni yod oldirish.

Qo'shimcha: kuz haqidagi bilimlarni mustahkamlash, bolalar lug'atini boyitib borish.

E'tiborga molik jihati: she'rni ifodali o'qib

Fan va tabiat markazi

Tajriba: Havo

Maqsad: bolalar havoning ayrim fizik holatlarini biladilar, maddalar yecha oladilar, Hulosa chiqaradilar, tevarak-atrofga qiziqish bilan qaraydilar.

Kerakli jihoz va materiallar: qog'oz, 3 ta pufak, 2 ta teshikchalarni, havoni to'ldirilgan pufak, salftoklar.

Faoliyatning borishi:

I -tajriba: Havoning harakati.

Yuzingiz oldida qo'lingizni silkiting. Nimani sezyapsiz? Qo'lingizga nimani his qildingiz? Bularning hammasi havoning harakati orqali bo'ladi.

2- tajriba: Suvda havo bor.

Bir stakan suvni oling. Suvga cho'pni solib puflang. Nima sodir bo'ldi? Pufakchalar qayyerdan paydo bo'ldi? Siz havoni chiqardingiz va u suvda ko'pik holatida paydo bo'ldi.

3-tajriba: Suvda ko'pikchalar paydo bo'ladi. Gubkani tomosha qiling. Nimani ko'ryapsiz? (Teshikchalarni). Bu teshikchalarda nima bor?

(Havo). Gubkani suvga solsak nima bo‘ladi? Suvda pufakchalar paydo bo‘ladi, havo teshikchalar orqali suvga chiqadi.

4-tajriba: Parashyut.

Parashyut qanday tushishini ayting. Parashyut yerga tushayotganda unda gumbaz hosil bo‘ladi va havo uning muvozanatini ushlab turganligi uchun yerga sekin tushadi.

5-tajriba: Ko‘rinmas havo.

Havo shakl va xidga ega emas, yo‘nalish bo‘ylab tarqaladi. Hidli salfetkalar yoki apelsinning po‘stini oling. Bolalarga xona bo‘ylab tarqalgan hidni his qilishni taklif eting.

6-tajriba: Havo vazni. Idishlarga havo to‘ldirilgan pufak va havo to‘ldirilmagan pufakni soling. Havo to‘ldirilgan pufak o‘z vazniga ega.

Qo‘shimcha: havoning o‘z hayotida ahamiyati.

E’tiborga molik jihati: o‘qituvchi tomonidan rivojlantirish.

San’at markazi:

«Ko‘ziqorinlar»

Maqsad: bolalar yunibolgan o‘yinchoqlarni yasay oladilar, geometrik shakllarni nomlay oladilar.

Kerakli jihoz va materiallar: yunibolgan o‘yinchoqlar, salfetka, taxtacha, tayyor ishlarga savatcha.

Faoliyatning borishi:

1. Namunani ko‘rish va o‘rganish.
2. Hajm va shakl haqida suhbat.
3. «Kim ko‘ziqorinni sevadi?» ta’limiy o‘yin.
4. Amaliy ish.
5. Qo‘ziqorinlarni teramiz va o‘rmon hayvonlariga o‘yinchoqlar teramiz.

Qo‘shimcha: hikoya tuza olish, bolalar lug‘atini shakllantirish.

E’tiborga molik jihati: qo‘l mayda motorikasini rivojlantirish, o‘qituvchi tomonidan rivojlantirish, ishdagi saranjom-sarishtalikka e’tibor berish.

